

COLUMN RENÉ SMITS

Gebrek aan Eurovisie

10 februari 2011, 10:56 uur | FD.nl

COLUMN RENÉ SMITS

Door: René Smits

De regeringsleiders van de EU zijn al een jaar bezig oplossingen te bedenken voor de crisis die de Eurozone treft. Grote bedragen voor een steunfonds (EFSF), dat niet zo omvangrijk blijkt als op eerste gezicht, grootse plannen om begrotingsdiscipline te handhaven en de concurrentiekracht van lidstaten te meten en tijdig bij te sturen.

Wat opvalt is dat de betere coördinatie van het economisch beleid van de lidstaten moet resulteren uit oude, onwerkbaar gebleken methodes. Immers, de grootste innovatie in de wetgevingsvoorstellen van de Europese Commissie werd direct afgezwakt: in Deauville beslisten Frankrijk en Duitsland dat de begrotingsdiscipline niet door middel van een omgekeerde gekwalificeerde meerderheid tot stand komt, maar gewoon moet worden aangenomen door de lidstaten in de Ecofin-raad.

De Europese Ministers van Financiën hadden volgens het innovatieve voorstel disciplinerende maatregelen tegen lidstaten die te grote begrotingstekorten hadden of te veel uit de pas dreigden te lopen met hun concurrentiekracht, alleen kunnen tegenhouden ('reverse voting'). Dat wilden Angela Merkel en Nicolas Sarkozy niet: gewoon erover stemmen, zij het met gewogen stemmen zoals gebruikelijk in de Unie.

Frankrijk en Duitsland

Hoe dat werkt, bleek in 2003 toen Frankrijk en Duitsland allebei te hoge begrotingstekorten hadden en in de Ecofin elkaar de hand boven het hoofd hielden: de voorstellen van de Commissie hen tot snel herstel van begrotingsevenwicht aan te sporen via een communautaire methode haalden het niet. De kritiek van de ECB en vanuit het Europees Parlement over de afzwakking van de stemprocedures is dan ook terecht. Dat de economische beleidscoördinatie moet worden versterkt, en de "E" van de Economische en Monetaire Unie serieus moet worden genomen, fstaat vast. In zoverre zijn de plannen voor een 'Pact voor de concurrentiekracht', die nu worden besproken, welkom.

Maar de richting waarin de gedachten nu gaan is niet goed. Immers, naast sterkere begrotingsdiscipline (prima) en beter bijhouden van de algemene economische situatie (ook akkoord), zijn sommige ideeën niet nieuw of te beperkt en houdt het hele systeem geen rekening met de ervaring dat (dreigen met) sancties niet werkt. Zo schijnen Frankrijk en Duitsland wederzijdse erkenning van diploma's voor te stellen om de arbeidsmobiliteit te bevorderen. Prima, om die te bevorderen, maar hadden we die wederzijdse erkenning niet al sinds het 1992-programma voor de interne markt?

Arbeidsmobiliteit bevorderen

En er zijn sterkere maatregelen te bedenken om de arbeidsmobiliteit te bevorderen. Bijvoorbeeld een einde aan de toepassing van de 'Vreemdelingenwet' op EU-burgers en invoering van rechtstreeks geldende communautaire regels over verblijf zodat nationale administraties burgers uit andere lidstaten verwelkomen in plaats van met argwaan bekijken en oproepen voor verlenging van de verblijfskaart, voor inburgeringscursussen en zo meer.

En bijvoorbeeld op elkaar afgestemde pensioenstelsels waarin verhuizing naar een andere lidstaat gewoon is in plaats van moeilijkheden veroorzaakt. En taalonderricht dat ervoor zorgt dat burgers zich al op jonge leeftijd verstaanbaar kunnen maken met elkaar en dus elders in Europa aan de slag kunnen.

Culturele dimensie van de EMU

Dat betekent werken aan de culturele dimensie van de EMU, die te lang verwaarloosd is. Die culturele dimensie komt ook aan de orde waar het gaat om de economische beleidsvoering. Zolang de lidstaten die onderling willen regelen zonder teveel inmenging van de Commissie en het Parlement, komt dat neer op verdediging van 'nationale belangen'. Zo komt een "economische regering voor Europa" niet in zicht, maar blijft het bij interstatelijk gekissebis in plaats van een debat op Europees niveau over het gemeenschappelijke belang. Eurovisie, dus. Daaraan ontbreekt het vooralsnog.

René Smits is hoogleraar in het recht van de economische en monetaire unie aan de Universiteit van Amsterdam

Alle columns René Smits

